

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

11.12.2013 г.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Българският износ все по-убедително се завръща в ЕС

Експортът на машини и оборудване продължава да расте с двуцифрени темпове и през октомври

Износът към Европейския съюз (ЕС) вече трети пореден месец показва устойчиво завръщане с двуцифрени темпове, като това става за сметка на търговията с трети страни, където се вижда забавяне. През октомври към общността са доставени стоки на стойност 2.4 млрд. лв., което е с 14% повече, отколкото за същия месец на миналата година. Експортът към трети страни пък е едва с 1.1% над обема си през 2012 г. Тогава той растеше с двуцифрени темпове, защото износителите се пренасочиха към по-далечни пазари, докато европейските все още се бореха да излязат от рецесията и търсенето оттам беше слабо. Това показват данните на Националния статистически институт за търговията с трети страни към края на октомври, които бяха публикувани във вторник.

Общата стойност на българския износ за първите десет месеца на годината е 36.4 млрд. лв., или с почти 8% повече на годишна база. Ръстът към Европа е 9.6%, а извън нея - 5.1%.

Кръгом към Европа

Октомври е третият пореден месец, през който износът към Европа отбелязва двуцифрен ръст. В началото на годината ръстовете също бяха големи, но тогава причината беше ниската база в началото на 2012 г., когато транспортът беше затруднен. Най-вероятно съживяването сега се дължи на отшумяването на кризата на Стария континент. Евроразоната вече второ поредно тримесечие (второ и трето) има положителен ръст, макар и доста малко над нулата. Според Десислава Николова, която е главен икономист на Института за пазарна икономика, обаче през третото тримесечие в данните за Европа отново се вижда издишане - едва 0.1% нагоре, и все още не може да се говори за убедително излизане от рецесията.

Турция продължава да е основният ни търговски партньор извън ЕС (виж графиката). Износът натам обаче значително е забавил ход - до 2.7% към октомври. За сравнение, през първата половина на годината експортът за южната ни съседка растеше с между 20 и 30%. Все пак към октомври натам са отпътували стоки за 3.3 млрд. лв. Китай следва Турция и заема второ място. Русия пък вече е третият ни най-голям търговски партньор. Сред най-големите ни търговски дестинации най-голям ръст е отбелязала Украйна (почти 80%) и това автоматично я вкарва в топ 6 на основните експортни пазари.

За Европа продължава да е предназначен около две трети от българския износ. Според Десислава Николова развиващите се страни от Далечния Изток, към които износителите се насочиха през 2010 и 2011 г., са доста колебливи пазари. Така надеждите за догодина по-скоро отново са за увеличаване на търсенето от ЕС.

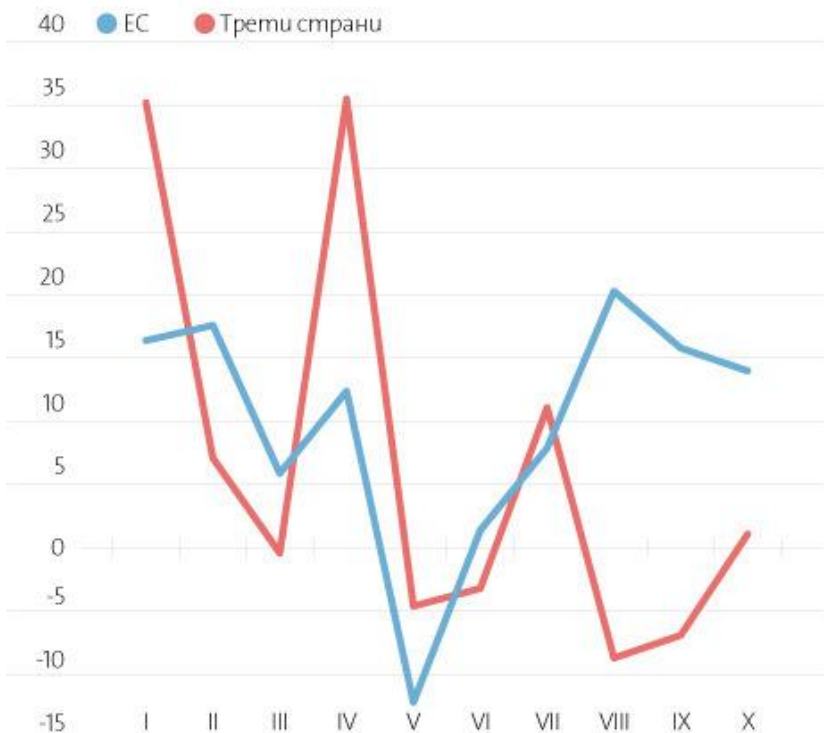
Износ с добавена стойност

Износът на машини и оборудване към държави извън общността е нараснал с 23% за първите десет месеца на 2013 г. спрямо същия период на миналата година. Той се движи с подобни темпове от началото на годината, след като за цялата 2012 г. порасна едва с 0.7% общо за ЕС и трети страни. Само към съюза дори спадна с почти 2% през същия период. Данните за износа на машиностроителна продукция към общността тази година показват раздвижване и на европейските пазари. През първите девет месеца на годината компаниите в отрасъла са изнесли натам машини и оборудване на стойност 4.1 млрд. лв., или почти 15% нагоре на годишна база. Разбивката по стокови групи за ЕС към октомври ще бъде публикувана следващия месец.

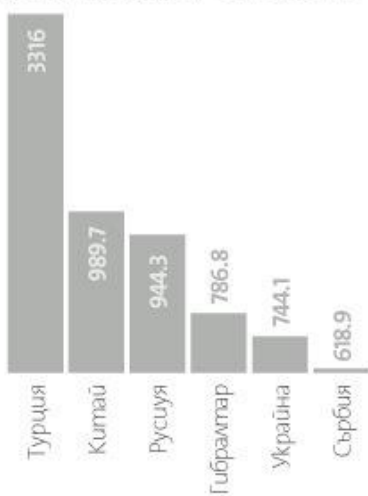
Всъщност машиностроителната индустрия се движи основно от износа на машини и оборудване и е сред малкото, където българските компании създават продукция с висока добавена стойност. Възстановяването на експорта на бранша е добра новина, тъй като България стандартно изнася стоки с много малко добавена стойност (например суровини). Минералните горива все пак продължават да водят класацията за топ стоки, които България изнася към трети страни (виж графиката). Най-голям ръст на експорта към трети страни има в групата "Храни и живи животни", където годишното увеличение е с над 82%.

Вносът на България от трети страни за първите десет месеца на годината намалява с 1.6% спрямо съответния период на предходната година и е на стойност 17 млрд. лв. Само през октомври спадът е с малко над 7%. Това обикновено е негативен сигнал, защото означава ограничено вътрешно потребление. От ЕС все пак има умерено добри новини. Оттам са внесени 4.7% повече стоки и така от началото на годината увеличението е с 2.7%, като достига общо 25 млрд. лв.

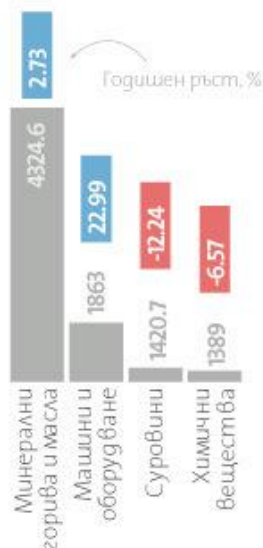
КОЙ ДВИЖИ ИЗНОСА ПО МЕСЕЦИ ЗА 2013 Г., В %

ТОП 6 ТЪРГОВСКИ ПАРТНЬОРИ ИЗВЪН ЕС, МЛН. ЛВ. ЯНУАРИ-ОКТОМВРИ

КАКВО ИЗНАСЯ БЪЛГАРИЯ ИЗВЪН ЕС, МЛН. ЛВ. ЯНУАРИ-ОКТОМВРИ

ИЗТОЧНИК: НСИ,
предварителни данни

✓ В началото на 2014: Без уволнения, но и без нови назначения

Нагласите за наемане на нови служители са най-силни сред работодателите в региона на Пловдив

Новата година ще започне без уволнения, но и без значителни нови назначения. Това показва проучване за нагласите на работодателите по отношение на заетостта през първите три месеца на 2014 г., проведено от компанията за човешки ресурси "Менпауър България".

"Близко 80% от анектираните не планират промени, свързани с персонала, което е показателно, че в момента фирмите по-скоро се опитват да се стабилизират. Да, все още има компании, които се реструктурират, но това са по-скоро вътрешни процеси, свързани с организиране и разпределяне на работата и не включват сериозни планове за намаляване или

наемане на нови служители", коментира за "Капитал Daily" Надя Василева, управляващ директор на Manpower за България, Сърбия и Хърватия.

В числа и отвъд тях

В допитването на "Менпауър България" са участвали общо 750 работодатели, като от тях 11% са заявили намерения да увеличат, а 10% - да намаляват персонала си. Така нетната заетост (разликата между очакваното нарастване и свиване на служители) за периода януари - март 2014 г. е само 1%. Реално този резултат представлява ръст от 5 процентни пункта на годишна база и показва, че работодателите са малко по-позитивно настроени спрямо края на 2012 г. В същото време, ако сравняваме нагласите на тримесечна база, резултатът е с 3 процентни пункта по-нисък. Това е и най-ниският показател за нагласите на работодателите по отношение на нетната заетост за последните три тримесечия.

"Политическата несигурност вече започва да оказва влияние върху нагласите на работодателите, включително и по отношение на плановете им за наемане на нови служители. Това не беше така в началото или средата на годината, но сега вече се отчита като фактор", обяснява тенденциите зад числата Василева.

Регионални особености

В 4 от всички 5 региона на България, които обхваща проучването, работодателите са заявили, че имат положителни намерения за наемане на нови служители в началото на годината. Единственото изключение е Бургас, където негативната тенденция се задържа второ поредно тримесечие и прогнозата отново е за спад на заетостта с 10%. В този регион по принцип работодателите имат негативни или не толкова оптимистични нагласи, а последните резултати се обясняват по-скоро със сезонността в наемането на персонал, характерна за морския край. Там търсенето на работници по традиция спада през есента и зимата и се увеличава през пролетта и особено през лятото.

С най-силни регионални планове за наемане през първото тримесечие са работодателите в Пловдив (+9%). Причината за това до голяма степен е засилването на икономическата активност в региона и плановете за редицата нови проекти. Създаването на логистичен парк в региона и 11-те бизнес проекта, които са замислени за началото на 2014 г., ще отворят около 30 хил. нови работни места, отчита Василева. Тя добавя и че белгийски инвеститори са започнали строеж на студентско селище край Пловдив, което ще гарантира отваряне на нови работни места както за строителите, така и за бъдещите служители, които ще го обслужват. Работни места предлагат и новооткритите магазини Lidl в Асеновград.

В София също има положителни нагласи (+3%), макар и доста по-слаби в сравнение с Пловдив. Пазарът на труда в София беше притегателен център през последните 4-5 години, но до известна степен той вече се насити. Това важи особено силно в сферата на аутсорсинг услугите, отчита Василева. Тя обяснява, че вече е много трудно да се намерят хора, които да владеят два западни езика, и затова работодателите започват да се насочват към места извън столицата. Въпреки тази тенденция и нагласите Варна да се развива като един от притегателните центрове за аутсорсинг, поне за началото на годината очакванията за наемане на нови служители са доста ниски, макар и положителни.

Секторна политика

В пет от десетте сектора в проучването работодателите са с нагласи да наемат нови служители. Най-сериозни планове има в сферата на земеделието (16%), финансите (11%) и производството (9%). На месечна база прогнозата се подобрява единствено в сектор земеделие, лов/риболов и гори. Това е и секторът, в който има най-голям оптимизъм за наемане на нови служители през първите три месеца. Василева обяснява, че до голяма степен тези положителни нагласи са свързани с интереса на чужди инвеститори по отношение на отглеждането на лозя. Към момента са обявени планове за откриване на 12 нови изби, а експортът на вино се е увеличил с 5.4% от началото на 2013 г., което също влияе на очакванията за развитието на този сектор.

Търсене без предлагане

От "Менпауър България" отчитат, че на фона на растящата безработица има и позиции, за които липсват достатъчно или няма подходящи кандидати. В момента например се търсят над 200 шивачки на кожени автомобилни седалки, но няма подходящи хора.

От компанията добавят, че проблемът е същият и по отношение на позициите за т.нар. експан продавачи. Става въпрос за хора, които се занимават с разпознаваема търговия със собствен или служебен транспорт и отговарят за набавянето на нови поръчки, доставките и дори разтоварването. Заплащането е добро, но липсват кандидати, казват от "Менпауър България". "Проблемът е, че хората не притежават нужните знания и умения и не желаят да ги придобият", казва Надя Василева. Според нея изходът от това може да се намери, ако например работодателите инвестират в придобиването на нужните умения и квалификации на работниците и така да си помогнат да привлекат кандидати. Тя препоръчва и изграждането на дългосрочна стратегия за развитието на фирмените таланти, т.е. онези служители, които се справят най-добре с работните си задължения и създават конкурентни предимства на компанията.

Вестник Стандарт

✓ Вузовете с лица

Университетите ще бъдат насърчавани с европари да създават лица, като "осиновяват" техникуми, които имат техния профил. Това стана ясно от представянето на новата оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж", по която България ще получи 508 млн. евро. Едва 172 млн. от тях обаче ще отидат за наука. По-голямата част са насочени към политики в образованието.

Една от тях е свързването на образованието с университетите и местния бизнес, съобщи просветният зам.-министър Иван Кръстев. Идеята е да се финансират проекти, в които бизнес, университет и професионална гимназия да създадат тристранно партньорство, като техникумът се превърне в нещо като лицей към вуза. Учениците ще слушат лекции от

професорите още в клас и ще карат практика в лабораториите на университета и цеховете на фирмата. Засега това са още идеи, които се обсъждат, каза Иван Кръстев. У нас и в момента Техническият университет има две такива училища.

Евросредствата ще заплащат и пилотното въвеждане на дуалното обучение, при което децата са два дни в клас и три - на работа.

Освен това с европари ще бъде възстановено и позабравеното от соца ТНТМ. В тогавашното движение за Техническо и научно творчество на младежта се търсеха таланти между учениците. Идеята сега е същата - чрез извънкласни форми включително и в университетите да бъдат откривани младите таланти още от детска възраст. С европари ще се плащат и заплатите на младите учители, като директорите ще получават субсидия, ако назначат педагог директно от студентската скамейка. С пари по програмата ще се финансира и целодневното обучение на децата до 7-и клас, което ще влезе поетапно до 2020 година.

Абитуриентите на изпит по математика

Всички абитуриенти ще бъдат сюрпризирани с изпит по математика след Нова година. Това стана ясно от думите на просветния министър проф. Анелия Клисарова. Изпитът ще бъде с външно оценяване, но не е матура, поясни тя. Децата ще се явяват на него анонимно и оценки няма да им се пишат. "Идеята е да направим анализ на нашите учебни програми, да видим къде бъркаме и как да подобрим нещата", поясни министърът. Поводът са резултатите от международното оценяване PISA, които показаха, че 43,8 на сто от българчетата в осми и девети клас владеят математика дотолкова, че могат само да си сметнат рестото в магазина.

Десетки ученици ще се окажат без почивка в събота и неделя заради необходимостта да си отучат почивните дни около Коледа. Заради това МОН обяви съботата - 14 декември, за учебен ден. В същото време обаче това наложи две олимпиади да бъдат преместени в неделя, като едната ще се проведе сутринта, а другата следобед. Междувременно учители по информатика скочиха срещу проектите за учебни програми, в които часовете по информатика - по един час в 8-и и 9-и клас за целия гимназиален етап.

Сменят с круши "пресоленото кебапче"

За да няма повече недоразумения, задачите по математика ще са само за ябълки и круши. Така зам.-шефът на математическия съюз проф. Николай Николов коментира казуса с алгоритъма от турнира "Иван Салабашев". Той се опита да омаловажи конфуза: "Не искам да питам дори за бонбони, защото утре родителите ще кажат, че караме децата да ядат нездравословно. Доц. Ивайло Кортезов може би малко е "попресолил кебапчето".

През това време продължиха да излизат скандални текстове от математическите задачи за деца. Четвъртокласници решавали условия: "В междучасието всяко момиче от класа нанесло в дневника по 8 шестци, а всяко момче по 13 двойки. В началото на часа учителката преброила общо 140 нови оценки. Колко са учениците в този клас?".

dnes.bg

✓ Работещите навън българи върнали у нас €490 млн. за 2012

Едва 63 млн. евро от тях са от страни в рамките на ЕС

Паричните потоци от работещите в чужбина български граждани към страната ни са достигнали общо 490 млн. евро през 2012 г., по данни на Европейската статистическа служба Евростат.

Едва 63 млн. евро от тях са дошли от наши сънародници, работещи в страни в рамките на Европейския съюз (ЕС).

Останалите 427 млн. евро са дошли от българи, заети в страни извън Съюза.

Общата сума на паричните потоци от работещите в чужбина европейци към родните им страни през 2012 г. е достигнала 38,8 млрд. евро.

Малко над една четвърт, или 10,3 млрд. евро, са постъпили от страни от ЕС. Останалите 28,4 млрд. евро са дошли от страни извън Съюза.

От Евростат отбелязват, че през последните четири години паричните преводи от работещи в чужбина граждани запазват стабилно ниво около 28 млрд. евро за потоци извън ЕС и около 10 млрд. евро за потоци в рамките на Съюза.

Най-големи суми от работещи в чужбина европейци са постъпили във Франция (8,8 млрд. евро), Италия (6,8 млрд. евро), Испания (6,6 млрд. евро), Великобритания (6,3 млрд. евро) и Германия (3,1 млрд. евро).

Петте най-големи икономики на континента са били отговорни за над 80% от паричните трансфери на работещи в чужди страни европейци.